

Szerkesztőség kiadó-hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POSZTIKAI-NEPI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA

romániában
Egész évre — 850
Félévre — 460
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 150

1925 február 23 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 44 szám

5685. Sövat 29

Duca lemondása körül

A román politikai életnek nagy szenzációja van: Duca külügyminiszter lemondott. Más kormányokban is előfordulnak ilyen részleges válságok, más kormányokban is kerül sor olyan incidensekre, amelyek egyik, vagy másik miniszter kiválasztását idézik elő. A liberális kormány mostani belső incidensének mélyén azonban valami egész különös, szokatlan ok húzódik meg. Mert a szenzáció nem is az, hogy Duca külügyminiszter lemondott, hanem az ok, amiért lemondott és a mód, ahogyan távozását bejelentette.

És itt hadd szóljon eljárában néhány szó Duca külügyminiszteréről, akiről a román politikai élet kulisszái mögött olyan hírek járnak, amilyeneket bizony eddig kevés román miniszterrel mondottak el.

Duca szegényebben hagyja el a külügyminiszteri széket, mint amilyenel a miniszteri esküjét letette. Duca külügyminiszter súlyos anyagi áldozatokat hozott minisztersége idején s példaképe volt annak az embernek, aki valóban hazája iránti szeretetét önzetlen munkával bizonyítja be. A Bratianu-kormányban talán egyedül Duca miniszter személye volt az, amelyet a leghevesebb harcok közepette is teljes reverenciával kezelt még az ellenzék türelmetlen csoportja is. Lemondása tehát azt jelenti, hogy a liberális kormányból az az ember lép ki, aki talán egyedül tudott szimpátiát kelteni egy parlamentben, úgy az ország közvéleménye előtt, mint a külföldön is.

Aki miatt pedig lemondott és amiért lemondott: Vintila Bratianu. És itt ne érdeklődjünk bennünket az incidensnek részletei, ragadjuk ki csak azt az egyetlen mondatot, mely mai gazdasági helyzetünket megmagyarázza. Duca, aki a legjobb modoru emberek egyike, ki diplomata tetőtől-talpig, kinek vérmérséklete nyugodt és előkelő: felszólította Bratianu Jonel miniszterelnököt, hogy távolítsa el a kormányból Vintila Bratianut, mert a pénzügyminiszter: elmebeteg.

Ha valaki valamennyire ismeri a politikai élet kulisszáit, sejtje azt, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök nem lepődhetett tulságosan meg Duca bejelentésén. Vintilát ugyanis legszűkebb hívei körében sem tartják beszámíthatónak. Nem politikai beszámíthatóságról van csupán szó, hanem tényleges orvosi megállapításról. Egész természetesen az ország közvéleménye nem ismerheti Vintila pénzügyminiszter házi orvosainak diagnózisát. Az ország közvéleménye csak annyit tud, hogy évek óta, mióta Bratianu Vintila a pénzügyminiszter, az ország pénzügyi kormányzásában mindig a fordítottja történik annak, amit a józan ész diktál. Csak azt tudjuk, hogy lehetetlen intézkedések kötik guzba az ország gazdasági életét és mintha szántsándékos, mániákus munka volna: lehetlenné tesznek itt minden komoly gazdasági törekvést. Erről mi itt, az országon belül sokat, nagyon sokat tudnánk beszélni. De sokat tudnánk beszélni az országon kívül is. A legmérésesebb angol sajtóban is a legélesebb beállításban szerepel Bratianu Vintila neve, személyisége. A tengeren túl pedig valóságos bélyegzet út Románia közgazdasági életére az a vélemény, amely Bratianu Vintila révén alakult ki.

És mégis meglepésszerűen történik a liberális kormánynak mostani részleges válsága. Meglepetésszerűen, mert ebben a formában történt. Ha várni lehetett változást, akkor logikus, természetes lett volna az, hogy Bratianu Vintila válk ki fivére kormányából. Fordítva történt. S mi, kik sem diplomaták, sem liberálisok nem vagyunk, megdöbbenve kérdezzük: mi mindennek kellett történnie, hogy az a liberális, aki diplomata is, vagy ha úgy tetszik az a diplomata, aki liberális: Duca külügyminiszter a maga lemondásával igazolja, Bratianu Vintila pénz-

ügyminiszterségének patológikus természetét. Románia történelmében már előfordult egy ízben, hogy egyik miniszteréről, természetesen csak utólag, is megállapították hivatalosan, hogy elmebeteg. Minisztersége alatt csak tudták róla, de meg nem állapították. Ez már régen volt. Szomorú korszakában dinasztiát alapító Bratianu uralmának. Most Duca külügyminiszter bejelentése ezt a régi, immár szinte történelmi példát idézi bennünk vissza. Sajnos, mögöttünk néhány borzalmas viszonyokkal vert esztendő s előttünk még továbbra is Bratianu

Vintila pénzügyminisztersége. Ha ugyan a testvérnél jobb patrónusa lesz Romániának, ki egyszemélyben miniszterelnök is és tudni fogja, hogy ha kell kipurancsolja a miniszteri székből Bratianu Vintilát. Vagy talán úgy történhetik, hogy a miniszterelnöknel igazabb lesz az egy személyben lévő testvér és nyugalmat ajánl a florica birtokon egy munkától agyongyötört, beteg embernek, ki már ép úgy megérdemli a pihenést, mint amennyire megérdemli ennek az országnak az a közgazdasága, melynek betegsége még a Bratianu Vintilánál is súlyosabb.

Duca külügyminiszter lemondott

Heves összecsapás a külügyminiszter és a pénzügyminiszter között

Duca örültnek nevezte Bratianu Vintilát

— Az Uj Kelet bukaresti tudósítójának esti telefonjelentése —

A külügyminisztériumot reorganizáló bizottság mai ülésén a politikai életben egészen szokatlan botrány játszódott le. Az ülés során Bratianu Vintila pénzügyminiszter goromba hangon támadt rá Duca külügyminiszterre és szokatlanul éles hangon kritizálta a külügyminisztérium külképviseleti szolgálatát. Duca felháborodva ugrott fel a helyéről:

— Nem tűröm el ettől az urtól ezt a hangot — kiáltotta Duca — megtiltom, hogy velem ilyen hangon beszélje!

Duca kifakadásaira Bratianu Vintila ingerülten replikázott, mire Duca külügyminiszter újra felpattant helyéről, Bratianu Jonel miniszterelnök felé fordult és az izgalomtól remegve kiáltotta:

— Miniszterelnök ur! Az ön fivére örült, ne tűrje el a kormányban.

A kormány jelenlévő tagjai megkísérelték elsimitani a kínos incidenst, de Duca külügyminiszter nem hagyta magát megingatni és bejelentette, hogy állásáról azonnal lemond.

A külügyminiszter lemondása óriási konsternációt keltett és azonnal megindultak a békitő tárgyalások. Constantinescu Alexandra földművelésügyi miniszter két ízben is kapacitálta a külügyminisztert, aki azonban nem vett hajlandó lemondását visszavonni.

A mai minisztertanácson Duca már nem is vett részt.

Fenti értesülésünkkel ellentétben a Rador távirati iroda hivatalosan a következőket jelentti: Mivel Duca külügyminiszter ma nem vett részt a minisztertanácson, az a hír terjedt el, hogy konfliktus keletkezett közte és Bratianu Vintila pénzügyminiszter között. Ezt a hírt kompetens körökből nyert értesülés alapján a Rador határozottan megcáfolja.

Anglia leszerelési konferenciát hív egybe

Komoly tárgyalások indultak meg Anglia és az Egyesült Államok között

(London, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Washingtonból érkezett jelentések alapján Chamberlain külügyminiszter kijelentette az alsóházban, hogy Anglia új leszerelési konferenciát fog egybehívni, hogy a flotta-készülődéseket korlátozzák. E konferencia megtartása fölött a kormány már most tanácskozik. A képviselőknek erre vonatkozó kérdéseire a külügyminiszter kijelentette, hogy minden további nyilatkozat csak az ügy ártalmára lenne.

A tengerészetiügyi miniszter megjegyezte, hogy Szingaporeban egyelőre nem kezdtek meg

az új kikötő építését. A tengerészetiügyi minisztériumban ellenben bizottságot alakítottak, amely meg fogja vizsgálni a kikötő építésének ügyét és egyúttal ki fogja jelölni azokat a hajózási cikkeket, amelyek a washingtoni megállapodás értelmében felhasználható a tengerészetben.

A newyorki tengerészeti hivatal ma hivatalos közlésben jelentti, hogy néhány hét óta Anglia és az Egyesült Államok között komoly tárgyalások folynak egy második leszerelési konferencia egybehívása ügyében.

Elkészült az államvallás szervezetről szóló törvényjavaslat

Lepadatu miniszter nyilatkozata. A többi felekezeteknek hozzá kell szimulniok az államvallás szervezeti alapelveihez

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román ortodox egyház szervezetről szóló törvényjavaslatot, amely Lepadatu miniszter vezetése alatt készült, valószínűleg már április hónapjában a parlament elé fogják terjeszteni. A törvényjavaslat Saguna püspök által kidolgozott tervezet szellemében készült.

Lepadatu miniszter ma fogadta a sajtó képviselőit és a törvényjavaslatról a következőket volt szíves kijelenteni:

— A javaslat három alapelve: általános szempontok, amelyek szerint a vallások az országban gyakorolhatók, továbbá az egyháznak az államhoz való viszonya. Ide tartozik többek között az állam ellenőrzése az egyházak fölött és végül a különböző egyházak egymáshoz való viszonya. Ha a törvényt elfogadják, akkor felhívják az összes feleke-

zeteket, hozzák öszhangba alapszabályaikat és egyházi törvényeiket az érvényben lévő törvény alapelveivel.

Azra a kérdésre, vajjon az egyházak szerzett jogait tiszteletben fogják-e tartani, a miniszter kijelentette, hogy a teljes lelkiismereti szabadság alapja az új törvénynek és csak természetes, hogy sérclem nem érheti a többi felekezeteket.

A miniszter kijelentette még, hogy a kisebbségi felekezetek és az államvallás közötti jogviszony rendezésére ankétot fognak összehívni, amelyben helyet fognak foglalni az összes Romániában elismert felekezetek képviselői, így természetesen a zsidók reprezentánsai is. Az idevonatkozó javaslatok a napokban kikerülnek a nyomdából és széjjel fogják küldeni őket az ország minden elismert felekezetének, illetve azok hivatalos képviselőinek.

Gizskalay János művei héber nyelven

A „Doar Hajjom“ cikke az Uj Keletről. Avigdor Haméiri fordítja héberre Gizskalay munkáit

A „Doar Hajjom“ a Jeruzsálemben megjelenő nagy héber napilap legutóbbi számában hosszú ösmertetést közöl az erdélyi zsidóság politikai és kulturális helyzetéről, az Uj Kelet olvasói előtt is előnyösen ismert Mardóchaj Avi Saul tollából. A cikk bőven ismerteti az erdélyi zsidóság kulturális törekvéseit, megemlékszik az Uj Keletről és többek között a következőket írja:

„A lap megalapítója dr. Chaim Weissburg, egyik szerkesztője dr. Marton Ernő, a másik szerkesztő, az ország egyik legnevesebb újságírója, Gizskalay János, héber nevén Jochanan Gusch Chalav. Ez a nagytehetségű költő az Ady Endre modern iskolájából nőtt ki és tollát a zsidó szellemnek és a zsidó nép újjáéledésének szentelte. Különösen nagy hirre tettek szert versei, amelyek az „Uj próféciák könyve“ és a „Gusch Chalav látomása“ című gyűjteményekben jelentek meg. Ezenkívül számos elbeszélést és kisebb regényt írt, mind a zsidóságnak szentelve.

Legutóbbi műveinek egyike a „Támár“ című bibliai regény. Jochanan Gusch Chalav irodalmi munkássága, amely nagy hatással van az erdélyi zsidóság szellemére, az a termékeny munkásság, amely még 20 évvel ezelőtt kezdődött Magyarország fővárosában, külön értékelést kíván általános zsidó szempontból is. Ezért még rátérünk máskor. Ez a költő egy különleges magyar-zsidó típust képvisel, amelyben megtalálható egyrészt az az erő, energia, az a bátorság, az a természetes merészség, amely egészben a magyar talajból termett, másrészt a zsidó nép iránt érzett szerete: és teljes odaadás, a legmagasztosabb zsidó világnézet, szabad zsidó temperamentum, a pszichológiai meglátások mélységében és igazságok keresésében. Jochanan Gusch Chalav irodalmi műveinek héber fordítása áldására volna új héber irodalmuknak és ha nem tévedek, van már aki foglalkozik ezzel a kérdéssel, a megfelelő megértéssel és komolysággal. Ugyanaz a költő, aki oly sokat adott nekünk a magyar zsidó irodalomból való fordításokkal: Avigdor Hammeiri, mert csak egyedül ő tudná nekünk visszaadni héberül azt az egész költői erőt és szépséget, ami Jochannan Gusch Chalav alkotásaiban van.

A cikkkel egyidejűleg érkezett meg Avigdor Haméirinek, a magyarországi születésű nagynevű héber költőnek levele, amelyben értesíti Gizskalayt, hogy hozzáfogott műveinek héber fordításához. Egyben zsidó történelmi szindarabot kér tőle a jeruzsálemi héber nemzeti színház részére. Avigdor Haméiri egyike a legnagyobb héber poétáknak, aki éppen rövid idővel ezelőtt fejezte be Madách Imre „Ember tragédiájának“ fordítását. A nagyszerű fordítás már könyvben meg is jelent és általános nagy feltűnést keltett. Értesülésünk szerint a jeruzsálemi héber nemzeti színház már műsorra is tűzi a darabot.

Avigdor Haméiri neve éppen elég biztosíték arra, hogy Gizskalay munkái méltó héber fordításban fognak megjelenni. Színpadi művei közül egyelőre a néhány nappal ezelőtt a Kadima kiadásában megjelent „Rókák a romok között“ című egyfelvonásást küldi be. Ugyancsak most jelent meg Gizskalay János legnagyobb novellás kötete is, amelynek ismertetésére még vissza fogunk térni. Az új Gizskalay könyv címe „Jönni fog még egy kippur napja én istenem“. Ezt a novellás kötetet szintén Haméiri fogja héber nyelvre fordítani.

Enyhült a román-német konfliktus

Bukarest, február 21. A „Cuvantul“ szerint a román-német viszályban bizonyos enyhülés állott be, kormánykörök legalább is optimistábbak, mint azelőtt. Ugy látszik, hogy a római, párisi és londoni kormányok magatartása, amelyeknél Németország puhatózott, arra bírta a német kormányt, hogy megértőbb álláspontra helyezkedjék Romániával szemben.

Ha művészi kiváltságos, vas- vagy rozsbutor, zongorát

akár venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY ÉS RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermét, asztalosok furnárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Ujabb rejtélyes eltűnések Budapesten

A nyomozó hatóságok büntényt sejtnek

(Budapest, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti rendőrség két rejtélyes eltűnés ügyében indított nyomozást. A főkapitányság központi ügyeletén kedd este megjelent dr. Stettner Mátyás, a Hitelbank igazgatója és dr. Havassy Dezső, a bank főtisztviselője, akik bejelentették, hogy Stettner leánya, Havassy menyasszonya, Stettner Vilma eltűnt. A huszonnyolc éves urilány délelőtt eltávozott szülei lakásáról azzal, hogy a Lovas-úton lakó nővérét meglátogatja. Körülbelül félegyidőig Stettner Vilma nővérénél, akitől a legjobb hangulatban távozott el. A kapu előtt találkozott egy barátjával, akivel együtt egy nyilvános telefonállomásra ment, ahonnan felhívta nővérét, Havassyt, aztán barátjával tovább sétált egész két óráig. Stettner Vilma ekkor elvált barátjánál és egyedül továbbutalt Városmajor-úton levő lakására. A leány szülei, amikor délután öt óráig nem érkezett haza, a rendőrségre mentek, ahol bejelentették a leány eltűnését. Kezdetben azt hitték,

valami szerencsétlenség történt, a leányt talán hazafelé menet elütötte egy autó, a rendőrség azonban megállapította, hogy Stettner Vilma a mentők nem részesítették segélyben és egyetlen budapesti kórházba és szanatóriumba sem vettek fel Stettner Vilmahoz hasonló külsejű leányt. Az eset annál rejtélyesebb, mert a leány hozzátartozói szerint Stettner Vilmának sem szökésre, sem öngyilkosságra semmi oka nem volt.

Stettner Vilma eltűnésén kívül a rendőrség másik eltűnés ügyben is nyomoz néhány nap óta. Kelemen Lajos nyugalmazott miniszteri tisztviselő — Kohut Adorján nemzetgyűlési képviselő testvérbátyja — aki jelenleg a Turán-mozi igazgatója, a napokban azzal távozott el lakásáról, hogy Budafokra megy ügyvédjéhez, dr. Domszkyhoz. Kelemenynak azóta teljesen nyoma veszett. Hozzátartozói attól tartanak, hogy büntény áldozata lett, mert távozásakor több millió korona pénz volt nála. A rendőrség eddig nem jutott nyomára az eltűntnek.

Felfedezték a belgrádi kommunisták titkos nyomdáját

Költőket és újságírókat tartóztatott le a rendőrség

(Belgrád, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy hónappal ezelőtt a belgrádi rendőrségnek kommunista plakátok jutottak a kezébe, amelyeken az állott, hogy a kommunista-párt központi bizottságának nyomdájában készültek. Megállapították ezenkívül, hogy Belgrádban rendszeresen megjelenik egy „Kommunist“ című lap.

A rendőrség nyomozást indított annak megállapítására, hogy hol van a kommunista nyomdája, a házkutatások és kihallgatások azonban mindeddig nem jártak sikerrel, mert maguk a párt tagjai sem tudták, hol készülnek a kommunista nyomtatványok.

A központi rendőrségről nagyobb csoport indult utnak a proletárnegyedbe Lazarevics Ljubisa rendőrfőnök vezetésével. Házról-házra jártak a nyomda keresésére és a Gjuniceva-utca 8. számú házban gyanus zajt hallottak. Bár a kis viskóról nem telezték fel, hogy nyomda működik benn, mégis bementek a házba. A ház lakói: Csipcsics Koszta famunkás és felesége zavartan fogadták a rendőrségi embereket, akik a nyomda iránt érdeklődtek. Csipcsics kijelentette, hogy a nyomdai munka nem szak-

mája és egy nagy utazókofferrel mutatva közölte, hogy éppen el akar költözni Belgrádból Kikindára. Az egyik rendőrszert erre megjegyezte, hogy bizonyosan a bőröndben van a titkos nyomda, mire a házaspár még inkább zavarba jött. Felnyitották a bőröndöt és abban egy teljesen új, modern kézi nyomógépet és nagymennyiségű szedést találtak. A gép egy óra alatt ezer példányt képes előállítani. Megtalálták a „Kommunist“ című újság becsomagolt példányait is.

Csipcsicsét és feleségét azonnal letartóztatták. A rendőrség az ügyvel kapcsolatban mintegy 20 embert tartóztatott le, köztük Pijade Móse újságíró, Mitics Ljubomir zenitista költőt, Pasics Gyóka drogúistát és másokat.

Az ellenzéki „Novosti“ egyik számában annak a gyanújának ad kifejezést, hogy felfúj incidensről van szó és megfelelő alap nélkül újabb kommunistáért akarnak inszenálni.

Ezzel szemben a Pribicevics-párti „Rjecs“ a legerélyesebb vizsgálatot követeli az ügyben. A lap szerint a rendőrség egy-két napon belül átadja a letartóztatottakat a vizsgálóbíróknak.

Letartóztattak két német kommunista képviselőt

A németországi cseka megalapítójának portréja

(Leipzig, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseka-per mai tárgyalásán arról volt szó, hogy voltaképpen ki is tekinthető a német cseka megalapítójaként. Felmerült, hogy Skoblewzski volt, aki a titkos szervezetet összehozta. Neve mellett használta még a Helmut, Gorew, Gorewzski neveket is. Orosz ember volt, aki letörte a kronstadti matrózlázadást.

Külseje egyáltalán nem árulja el a szívós és energikus forradalmárt. Szimpatikus arcú férfi, apró szemekkel. Alacsony alakja van és elég nyugodt magatartása. Azonban, ha beszélni kezd, ez a külső kép akkor megváltozik, mert olyankor rendkívül élénk gesztusai egészen más képet mutatnak. Pompás dialektikus, aki ért nemcsak ahhoz, hogy önmagát védje, hanem magát az ügyet is, amit képvisel. Ugy beszél, mintha konferencián vezetőszerpet vinne. Megfontolja, leméri szavait, nyugodt, lassu és tudatában van annak, hogy minden szó, amit kiejt, politikai jelentőséggel bír.

Ő maga igen súlyos vád ellen védekezik. Az ügyesség szerint gyilkosságra való felbujtás miatt kell felelnie. A kérdésekre némelykor percekig nem felel.

A harmincöt éves ember vallomásaiban elmondja, hogy Dél-országra született és fiatal korában amechanikus mesterséget tanulta. 1914-ben egy orosz katonai transzporttal Franciaországba küldték őt és Marseillesben partra szállott. A háborút utálta és azért már a francia kikötővárosból is megszökött.

Huzamosabb ideig Párisban tartózkodott, amíg honvágya visszavitte őt régi otthonába. Hamisitott iratokkal átutazott Hollandián és Németországon, hogy Oroszországba jusson. Mindenütt voltak jóbarátai, akiknél szállást kapott anélkül, hogy a

rendőrségen jelentkezett volna. Szeretett volna hazajutni, azonban Németországból nem engedték tovább, mert itt már nem tudott szerezni magának semmilyen okiratot.

Az orosz követség Berlinben nem állított ki számára utlevelet és azért német földön rekedt. Ez a helyzet arra bírta őt, hogy valami titkos társaságban illegitím uton szerezzen az utazáshoz szükséges okiratokat. Minthogy a követségen ismerték, azt hitte, hogy iratok híján is kiállítják az utlevelet abban az esetben, ha a kommunista ügynek szolgálatokat tesz Németországban. Ez a gondolat vezette őt akkor, amikor segített megszervezni a kommunista csekát. Azt azonban váltig tagadta, mintha valakit erőszakosságra bujtattott volna fel.

Berlin, február 21. A strelitz Landtag egyik legutóbbi ülésén a kormányhoz közelálló képviselők egy kommunista összeesküvést lepleztek le. Mialatt az egyik képviselő a leplezésről beszédet tartott, a rendőrség Schmidt és Raetz kommunista képviselők lakásán házkutatást tartott. Amikor hazajöttek, a rendőrség emberei elfogták őket.

A leplezések szerint a két képviselő tagja volt a csekának és rájuk hárult volna a feladat egy véres felkelést előkészíteni. A házkutatás alkalmával bizonyítékok kerültek felszínre, amely szerint a kormány minden tagját a felkelés első óráiban ki kellett volna végezni.

Ezzel egyidőben jelentés jött Nürnbergből is, hogy ott a kommunisták titkos gyűlést tartottak, amelyre a rendőrség figyelmét felhívták. A helységet negyven rendőr vette körül és senkit se be, se ki nem engedtek. A gyűlés negyven résztvevőjét letartóztatták, később azonban három kivétellel mindenkit szabadlábra helyeztek.

Köszönt

A tarolt sétatéri parton csintalanul getetik a fagyos földet lenül visszatér az apró kis rügyek falka beteg, új erőre kszellőben megéri az két. Mintha üveghar muzsikája csendülne van.

Bohóckodó érzésük lüktető szivekben. Arányok, a horizontnak, elérhetőbbnek lver az erekben, megszabacult fantázia csokok felé. Valami igézet fogva tart... apró kis bogárkák és gek ébrednek téli udvarokon még kísérik a himgalamb szletről hosszú sorokba tözött vándormadarak

A Fellegvár felől kiválik egy gondtalan alakja. Enyelegve kacselédleány karja két kivénhedt, agyon Amint egymássallett des nyeritést hallat mintha feszesebben jobban feszülne kezé pattogna az ostor. meghaladó frisseséggé között. Néha megáll. lik a ritka ágak közsziségbe oda, ahol a nódna a kéklő hori gáraszony alakja tűnőreg ember megáll és szikrával néz a távol

A színház előtti nak. Heves vitákban földre, feszülten figye egy pillanatra csend erővel hangzik a lárma felharsog valamelyik g

— Most te nyertem nem igaz... huzzun és folyik a vita tovább tovább folyik a játék Élének arcu fiúcsk vékony kopott kabátka helyéhez. Nehány lépzelebb merészkedik a lapja alól, füle mell hajúncs kandikál a figyelni a játék menetét mozdulat, az arcon vé hogy együtt izgul, egy

Még közelebb lép, játékba, ellenséges p Egy hang csendül fel — Eredj innen z bámulj itt!

A fiúcska megrezz torpan. Arcát forró p tart az egész. És ez hosszú idők, évezredek tát száműzze magából

— Nem megyek!

— Megütlek! —

— Visszaütlek!

— A két gyermek

Az egyik indulatos

másik. A többiek hirt

— Lássuk ki erős

tás. A gyűrűben még

készen áll a megtán

összeacsapnak...

Odalépek a csoport

fogom a fiúcskát. A

pillantanak felém. Ne

talánul, kéz a kézben

Aztán megcirogatom!

— Menj fiúcskám!

Egy darabig elnéze

nes tartásu dacos kis

ujjongva köszöntöm a t

Sétaközben

Köszöntöm a tavaszt

A tarolt sétatéri fák között és a rögös tóparton csintalanul ölelkező napsugarak melengetik a fagyos földet. Az alélt fába észrevétlenül visszatér az élet. A kerges köntösökön apró kis rügyek fakadnak és mint gyógyult beteg, új erőre kap az Élet. Az elsuhanó szellőben megérzi az ember a Tavasz előhírnökét. Mintha üveghangok soha sem hallott édes muzsikája csendülne a fásult szívekben. Tavasz van.

Bohózkodó érzések fogannak az új erővel lüktető szívekben. A szemekben megnőnek az arányok, a horizont szebbnek, csodálatosabbnak, elérhetőbbnek látszik. Forróbban lüktet a vér az erekben, megduzzad az önértet és a felzabacult fantázia csapongva törtet a magasságok felé. Valami zsong bennünk, valami édes ígézet fogva tart... A napos oldalon félnék, apró kis bogárkák és utálatot keltő lomha férgek ébrednek téli álmukból. A galambducos udvarokon még kísérletezve ugyan, de felhangzik a himgalamb szerelmes turbékolása és keletre hosszú sorokban visszazállnak az elköltözött vándormadarak.

A Fellegvár felüli fedett hid konturjaiból kiválik egy gondtalanul füttyűrésző suhanc alakja. Enyelegve kap egy mellette elhaladó cselédeány karja után. Szemközt egymásnak két kivénhedt, agyonhajszolt konfliktó baktat. Amint egymásmellett elzörög a két barát, csendes nyenyest hallatnak a páriák. A kocsis is mintha feszesebben ülne a helyén. Mintha jobban feszülne kezében a gyeplő és vigabban patogna az ostor. Ruganyos inakkal, korát meghaladó frissességgel öreg ember sétál a fák között. Néha megáll. Fűrészszó tekintete átsiklik a ritka ágak között és belemélyed a meszsziességbe oda, ahol a hegyek csucsi egybefoódnak a kéklő horizonttal. Ringó járásu polgárosszony alakja tűnik fel a kanyarodónál. Az öreg ember megáll és szemében újra lobbanó szikrával néz a távolodó után.

A színház előtti téren gyerekek gomboznak. Heves vitákban kipirult arcok lapulnak a földre, feszülten figyelik a gombok esését. Egy-egy pillanatra csend keletkezik, utána újult erővel hangzik a lármá. A nagy zajban néha felharsog valamelyik gyermek izgatott kiáltása: — Most te nyertél... én következem... nem igaz... huzzunk sorsot... isten igaza — és folyik a vita tovább. Aztán újabb csend és tovább folyik a játék.

Elénk arcu fiúcska agyonföldözött cipőben, vékony kopott kabátjában közeledik a játékshelyhez. Nehány lépésnyire megáll, majd közelebb merészkedik a gombozókhöz. Kerek kalapja alól, füle mellett ahg észrevehető kis hajtincs kandikál elő. Feszült érdeklődéssel figyeli a játék menetét. Néha egy-egy önfélelt mozdulat, az arcon végig szántó érzés mutatja, hogy együtt izgul, együtt nevet a játszódozókkal. Még közelebb lép, de mielőtt beleszólna a játékba, ellenséges pillantások szegződnek reá. Egy hang csendül fel hirtelen: — Eredj innen zsidó! — Nem hallok, ne bántulj itt!

A fiúcska megrezzen. Összezsugorodik, megtorpan. Arcát forró pirosság önti el. Egy percig tart az egész. És ez a perc elég ahhoz, hogy hosszú idők, évezredek meghunyászkodó alázatát száműzze magából. Dacosan kapja fel fejét: — Nem megyek!

— Megütlek! — hangzik a fenyegetés. — Visszaütlek! — A két gyermek szeme egymásba villan. Az egyik indulatos nézését dacosan állja a másik. A többiek hirtelen köréjük gyűlnek. — Lássuk ki erősebb — hangzik a biztatás. A gyűrűben még mindig dacosan harcra készen áll a megtámadott. Egy pillanat és összeacsapnak...

Odalépek a csoporthoz és szó nélkül kézenfogom a fiúcskát. A többiek méltatlankodva pillantanak felém. Nem törődünk velük. Hangtalanul, kéz a kézben megyünk egymás mellett. Aztán megcírogatom az arcát és utnak engedem. — Menj fiúcskám!

Egy darabig elnézem távolodó alakját, egyenes tartású dacos kis fejét. És szívem mélyén újongva köszöntöm a tavaszt. A mi tavaszunkat. Nesztor Marcell.

A kormány meghiusultnak tekinti a diáksztrájkot

Biztosítják a kurzusok megtartását. Összeütközések a csendőrség és a bukaresti sztrájkolók között

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) „Ma kezdődnek a vizsgák“ ez volt annak a táviratnak a szövege, amellyel a kolozsvári, csernovitzi, jasi és temesvári diákok a bukaresti központnak jelentették, hogy készen állanak a sztrájkra. Amint az Uj Kelet tegnapi számában közöltük, a diáksztrájk most már országos jelleget öltött. Bukaresti jelentések a diáksztrájkot csak félsikerűnek jelentik be, mert az előadások igen sok helyen lefolytak. Ezzel szemben a sztrájk elmérgesedésétől lehet tartani, mert a sztrájkot vezető bizottság most már elhatározta, hogy a sztrájkot tiz napon túl is fogja folytatni. Az egyes egyetemi városokból a sztrájkra vonatkozólag a következőket jelentik:

Bukarestben az egyetem épületén falragaszok jelentették be a sztrájkot. Érdekes, hogy a falragaszokon a kolozsvári „Tipografia Nationala S. A.“ nyomda impressziuma van. Az egyetemet azonnal két század katonaság szállta meg, a rendet Hotineanu őrnagy tartja fenn. Dél előtt megkezdődtek a kurzusok egyes tantermekben, mire a diákokoknak egy nagyobb tömege behatolt az egyetemre. A csendőrség azonnal közbelépett és pokoli lármában összeütközésre került a csendőrség és diákság között a sor. A sebesültek között két súlyosabb is van. Mind a kettő diák. A csendőrök husz diákot letartóztattak. Fent az egyetem épületében Dumitriu professzor előadásán tört ki a botrány, úgy, hogy az előadást nem lehetett megtartani. A kiszorított diákok az egyetem épülete előtt gyülekeztek, ahol pokoli lármát csaptak.

Ujabb letartóztatások történtek, úgy, hogy összesen ötven diákot tartóztattak le. A bölcsészeti fakultáson nem tartottak semmiféle kurzust, ezzel szemben az orvosi fakultáson csak néhány kurzust tudtak megtartani.

Ugyancsak a politéchnikumom sem, melynek igazgatója a kantinokat és a diákotthont azonnal becsukatta. A kereskedelmi akadémián több kurzust megtartottak, azonban a további kurzusok megtartását a diákok megakadályozták.

A diáksztrájk első napjának legsúlyosabb incidense a minerológiai intézet elpusztítása volt. Erről az intézetről a rendőrség megfélekezett úgy, hogy védtelenül hagyta. Milovits professzor előadását erre a diákoknak egy nagy tömege megröghanta és kiverték a kurzuson lévő kollégáikat. Ezzel azonban nem elégedtek meg, hanem valósággal darabokra zúzták az intézet belső berendezéseit, ami annál szomorubb, mert az ásványtani intézet Románia tudományos egyetemének egyik büszkesége volt.

Az események hatása alatt az egyetemi tanács azonnal ülést tartott, amelynek intézkedése az a többek között, hogy valamennyi diák-kantinát és otthont bezárnak. Az egyetemi tanács azonnal megkezdte az intézkedéseket a sztrájkban résztvevő diákság vezetőinek fegyelmi megbüntetésére.

A letartóztatott diákok kihallgatását a prefektúrán folytatták és közülük tizenkettőt a bíróságnak adtak át.

A déli órákban a közoktatásügyi minisztériumban ankét volt, amelyen Anghelescun kívül Tatarescu kisebbségi miniszter, Pangrati rektor, Nicolescu prefektus és dr. Minovits a diákkantinok országos felügyelője vettek részt. Elhatározták, hogy a legteljesebb katonakészlettel fogják biztosítani a kurzusok megtartását. Elhatározták, hogy a mozgalom valamennyi vezérét letartóztatják. Nicolescu tábornok kijelentette, hogy a legerélyesebben fogja kötelességét teljesíteni. Tatarescu miniszter az ülés után fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy az egész diáksztrájkot néhány ügynök csinálja, akiket azért tartanak, hogy Románia békéjét megzavarják.

Természetesen a diákság is állandóan ülésezik és a „Cuventul“ úgy értesül, hogy a diákok el vannak határozva, hogy amennyiben azonnal szabadlábra nem engedik letartóztatott kollégáikat, úgy a sztrájkot a végtelenségig fogják folytatni.

A diáksztrájk egyik főszéke Jasi, melynek külön követelése is vannak. A naciona-

lista diákok ugyanis új memorandumot nyújtottak most be, amelyben magukévá teszik a központi bizottság tiz pontját, követelik azonban még hozzá, hogy a jogi fakultást nyissák meg és követelik azt is, hogy Slatinenu rektor mondjon le. A központi bizottság határozata szerint ugyanis Jasiban mindaddig fog tartani a sztrájk, amíg csak a rektor le nem mond. Tekintettel a súlyos helyzetre, Jasiban még a mai nap folyamán bezárják az egyetemet az összes diákotthonokkal és kantiókkal együtt. Intézkedések történtek arra vonatkozólag is, hogy mindazok a jasi diákok, akiknek nem állandó lakóhelye a moldovai főváros, huszonegy órán belül a várost elhagyják.

Jasiban különben katonaság tartja fenn a rendet. A hallgatók a kora reggeli órákban a kurzusok megtartását megakadályozták.

Temesváron a politéchnikum hallgatói gyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. Eszerint a temesvári diákok szolidárisak társaikkal és nem hajlandók az előadásokat látogatni. A politéchnikum hallgatói különben felhívással fordultak a közönséghez és mozgalmuk támogatását kérték.

Kolozsváron a mai nap nyugodtan tel el. Az egyetemi hatóságok részéről minden intézkedés megtörtént arra vonatkozólag, hogy hét-főtől kezdve a kurzusok megtarthatók legyenek és a tanulni vágyó ifjuság az előadásokat hallgathassa. A kurzusok megtartása biztosítva van, mert a medicomiliták szigorú parancsot kaptak az előadások látogatására.

Ma délután Bukarestben minisztertanács volt, amelyen Tatarescu kisebbségi miniszter referált a diáksztrájk helyzetéről. Tatarescu miniszter bejelentette, hogy a diáksztrájk teljesen meghiusultnak tekinthető, mert valamennyi egyetemen a kurzusok megtartása a legteljesebben biztosítva van.

LIQ. D. 3353

Pipereszappan
az előkelő közönség
kedvelt bőrápóloja

Szemző Gyula felholtra vert titkára sikkasztásért és csempészésért jelentette fel gazdáját

A krakéler lovag bünlajstroma

(Budapest, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban beszámoltunk Szemző Gyula legújabb verekedési botrányáról. A botrány most már kezd rendkívüli érdekessé dagadni. Egy újságíró szerdán felkereste az István-uti szanatóriumban a Szemző Gyula volt bácskai főispán és társai által összevert Bernhardt Mihályt. A súlyosan sebesült ember véres roncsnak látszik. Bernhardt a látogatás során elmondta, hogy bűnvádi feljelentést tett Szemzőék ellen, amelyben leleplezi a volt bácskai főispán középkorba illő rablókalandjait. A feljelentés a következőket tartalmazza:

—Szemző titkára voltam három éven keresztül és ez idő alatt közvetlenül figyelemmel kísérhettem piszkos dolgait. Közről láthattam a csempészéshez szükséges banda megszervezését, továbbá a bécsi Léderer-palota felrobbantását, ami miatt a nyomozás most is folyamatban van Szemző Gyula ellen és aminek előkészítő munkálatait közvetlen közelből figyelhettem, valamint számos ember megverését és egyéb dolgait.

A feljelentés szerint Szemző Gyula és fiai három évvel ezelőtt barátaik köréből csempészbandát szerveztek. Kezdetben aranyat és ezüstöt csempészték külföldre, azt dollárért eladták és a kapott összeget visszacsempészték Budapestre. A tözsdeháussé ellanyhulása után, amikor a nemesfém- és valutacsempészes már nem volt jó üzlet, árut csempészték be Magyarországra. Nemrégiben a rendőrség harminc millió értékű becsempészett cigarettát foglalt le náluk. A bünszövegetek tagjai voltak: Szemző Gyula és fia, Voinich József, Petrovics Mihály volt bácskai főszolgabíró, egy Horvát nevű pincér, Kálmán Dénes dr., Fabó Rózsi komorna és ennek férje, továbbá a Newyork-kávéház éjszakai főpincére, Fókásy László orvosnövendék és még néhányan, akiknek nevét Bernhardt nem tudta.

A hausse idején Szemző nagy összegeket kölcsönzött ki uszarakamatra. Így többek közt egy Klein nevű kereskedőtől 18 millió kölcsön fejében harmincemilliót váltót vett.

Elmondja Bernhardt, hogy Szemző megbízásából Jármy Tamásnéval Párisba utazott, ahol hetven millió korona értékű cigarettát és piperecikket vásároltak. Ezt Bécsbe vitték, onnan Szemző Budapestre csempésztette, azonban az áruból megérkezéskor husz millió korona értékű hiányzott. Emiatt sikkasztásért Jármyné feljelentést tett Szemző ellen.

Elmondja még a feljelentésben Bernhardt két budapesti újságíró inzultálását is.

A feljelentés végén újból részletesen közli hétfő éjszaka történt megtámadtatását és kéri a rendőrséget, hogy Szemzőt és bűntársait tartóztassák le.

Jugoszlávia a dunai konföderáció ellen

Belgrád, február 21. A kisantant bukaresti konferenciáján Jugoszlávia állásfoglalást fog indítványozni a dunai konföderációs tervek ellen. Ugyancsak állást fognak foglalni a Habsburgok visszatérése iránt megindult erős propaganda ügyében és ismételten kifejtésre juttatják a kisantant államainak erélyes tiltakozását az ilyen tervekkel szemben. Megvitatásra kerül a bolgár általános hadkötelezettség kérdése is, ellenben az orosz kérdés nem fogja a konferencia tárgyát képezni, mert ebben a tekintetben mindegyik állam szabadkezet tart fenn magának.

Oroszországban százezer munkás sztrájkol

Riga, febr. 21. Oroszországban 100.000 munkás sztrájkba lépett az Ural vidékén. A hatóságok proklamálták az ostromállapotot és elrendelték a munkásvezérek letartóztatását. A hír még megerősítésre szorul.

Nyomd meg a gombot,
Fogmosáshoz használj Farmodontot.

Politikai párbaj készül Bukarestben

Hans Otto Roth provokálta Stefan Juont

— Bukaresti munkatársunk esti telefonjelentése —

Jelentette az Uj Kelet, hogy az érettségi törvényjavaslatnak a kamarában való tárgyalása során Stefan Juon liberális képviselő hevösen összeszólkózott Hans Otto Roth szász képviselővel. Az összeszólkózásból kifolyólag Hans Otto Roth segédei útján ma provokáltatta Stefan Juon képviselőt. Bukarest politikai körei érdeklődéssel várják a politikai természetű, de lovagias utra terelődött affér elintézését.

Gritta prefektust a közigazgatási reformbizottság tagjává nevezték ki

Boerescu ezredes veszi át a kolozsvári rendőrség vezetését

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közigazgatási törvényjavaslat a közeljövőben, valószínűleg már hat héten belül, a törvényhozás elé kerül. A javaslatot előkészítő bizottságot a kormány ki is nevezte, a bizottság működési székhelyéül pedig Bukarestet jelölte ki. A kiváló közigazgatási szakemberekből álló bizottság egyik helyét Ovidiu Gritta, Kolozsvár rendőrprefektusa fogja elfoglalni.

A rendőrprefektusnak a bizottságban való működése idején Kolozsvár rendőrségét Boerescu ezredes fogja vezetni, akit Marosvásárhelyről

rendelt ki a kormány Kolozsvárra.

A bizottság azonban nem fog a hét minden napján ülésezni, úgy hogy a prefektusnak módjában lesz hazajönnie és két-három napon át a rendőrség elé kerülő fontosabb ügyek fölött diszponálnia.

A bizottság tagjai között helyet foglal még Hodor, közigazgatási főfelügyelő, Dubles és Banescu argemeszei prefektus, a volt kolozsvári egyetemi rektor fivére, Raducanu, továbbá Catelli Beszarabia részéről és Iliés a bukovinai közigazgatási ügyek előadója.

Nem rendelnek el új vizsgálatot a Somogyi-Bacsó gyilkosság ügyében

(Budapest, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti lapok szenzációs cikkei nyomán, melyek megkapó részleteket közöltek a Somogyi-Bacsó-féle gyilkosság eddig felderítetlen adatairól, Magyarországon és a külföldön is újabb nagy érdeklődés indult meg a szörnyű politikai gyilkosság iránt. Egyes lapok már olyan híreket közöltek, hogy a lapok és Beniczky Odön volt belügyminiszter adatai alapján Csáky honvédelmi miniszter a nyomozás újrafelvételét rendeli el.

Annál szenzációsabban hat most az a hivatalos budapesti híradás, mely szerint Csáky honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyében nem rendelt el újabb nyomozást.

Megkerült a monoklis fiatalember

Újabb fordulat a budapesti gyilkosság ügyében

(Budapest, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenzációs fordulatokban gazdag Leirer Amália-féle budapesti gyilkosság ügyében, mint azt legutóbb jelentette az Uj Kelet, újabb fordulat állott be, mert egy budapesti ékszerész jelent meg, a nyomozást vezető detektíveknek, aki előadta, hogy egy ékszert ajánlottak neki megvételre, amely ékszer, feltevése szerint, a gyilkosság áldozatától származik.

Az ékszerész újabb vallomása során elmondta, hogy egy Váradi nevű pincér közölte vele, miszerint egyik ismerőse egy értékes briliánsgyűrűt akar eladni, de szüksége volna kétféle millió koronára, hogy a zálogházból kiválthassa. Váradi azt is említette, hogy a szóban forgó ismerőse

egy nőismerősétől szokott ékszereket kapni és ez a gyűrű is attól a nőismerősétől származik.

Kikötötte azonban, hogy amennyiben Strausz ékszerész a megvásárolandó briliánsgyűrűt tovább akarná adni, ezt csak külföldön teheti. Strausz erre kijelentette, hogy csak úgy hajlandó az ékszert megvenni, ha megmondják neki, hogy ki az a nő, aki az ékszert elajándékozta. Váradi erre azt felelte, hogy a szóban forgó nő Teréz-körút 6. szám alatti bérházban, a harmadik emeleten lakik. Váradi azt is említette, hogy az ékszereladót valami Zeek, vagy Cseeknek hívják. Miután a rendőrség Leirer Amália levelei között számos özvegy Zeeknél származó levelet talált, a nyomozást ebben az irányban is kiterjesztik.

A gyilkossággal gyanúsított monoklis fiatalember fényképét egyébként megtalálta a rendőrség a leány fényképei között. A nyomozás megállapította, hogy

a monoklis fiatalember Krug Márton huszonhat éves volt rendőrdíjnyokkal azonos, akit különböző szabálytalanságok miatt elbocsátottak a rendőrség kötelékéből

és elbocsátása után parkettáncos lett. Igen sok adat amellel szól, hogy ő követte el a gyilkosságot. Előéletére vonatkozólag kikutatták, hogy többször lopott, sikkasztott, sőt azokban

a mulatóhelyekben is, ahol parkettáncosként fellépett; jelenleg pedig Bonyhádon tartózkodik, ahol állásban van. A detektívek leutaztak Bonyhádra, hogy a helyszínen kihallgassák és Budapestre vezessék.

A rendőrségnek az újabb felmerült adatokból az a véleménye, hogy a gyilkosságot a leány valamelyik közeli rokona is elkövethette. Ezirányban szintén kiterjesztik a nyomozást. A holttestet egyébként ma felboncolták és az orvosszakértők megállapították, hogy a gyilkosság nem három héttel, hanem két hónappal ezelőtt történhetett.

Marx kancellár lemondott

Berlin, február 21. Marx porosz miniszterelnök, miután a porosz képviselőház bizalmatlanságot szavazott kormányának, lemondott. A Marx-kabinet bukásával kapcsolatban a berlini nacionalista sajtó annak a nézetének ad kifejezést, hogy a helyzetet csak az országgyűlés feloszlásával lehet megoldani.

— A kolozsvári Nőegylet teadélutánja. Ma, vasárnap délután négy órai kezdettel tartja a kolozsvári zsidó Nőegylet a Newyorkban ezévből utolsó teadélutánját. A rendezőség pontos megjelenést kér.

— Nagy bányarobbanás Amerikában. Newyorkból jelentik: Sullivan egyesült-államokbeli város határában fekvő bányában harmincöt munkást meglepett a bányalégrobbanás. A munkások közül három súlyos sebesülésekkel hozták fel a bányából. A Wolf-ügynökség jelentése szerint száznegyven, a bányában levő munkásból csak száznak sikerült megmenekülni. A bánya 380 láb mély. A mentőmunkásokat megnehezíti a gázömlés. Újabb jelentések szerint a bányaszerencsétlenségénél ötvenegy bányász vesztette életét.

Biztosítsunk az
„ORIENT”
Általános Biztosító R.-T.-nál

Az Uj Kelet az egy-
ság napilapja
Szerkesztők: Gisz-
Felelős szerkesztő
Előfizetési árak:
240 lei, fél-
Az Uj Kelet cikke-
megjelölésé

Két levelet h-
nem tudom, mely-
amelyik távolból

Vasárnap

5865 Sövat 28
1925 február 22

Hétfő

5865 Sövat 29
1925 február 23

ok rá és azt, ho-
a megbotránkozá-
zásoknak nagysz-
lelkekben. Alljon-
én két örömm.

Odorheiu-Szé-

Giszkalay

Nem tudunk
a hála és kö-
mégis, minden
jajgatók kínai f-
nak. Testvér, a
szavait mondatd,
kérés szabadult
Messziről éreztü-
átugró fájdalom-
de senki sem itél-
kat ünnepelni jo-
ünnepelésének el-
ujra-ujra fájjuk,
mert annyi szé-
keltél, mert mód-
tiltakozásunknak
Testvér, nag-
Hitchabrut Baris

Sámson Andor
ros-sölisi

És a másik

Igen tí

Az Uj Kelet
mai naptár“ cin-
téz a „Hakoah“
a támadás teljes
Teljesen ártatlan
pontjába. Mi ne
is foglalkoztunk
és onnan szárm-
léséről szóló ar-
lapban jelent me-
csak aradi tud-
számol be. Anna
egész cikket, ké-
függés hiánya a
Ezek után jogg-
kálását.

En pedig így

Odorheiu Ba-
hogy ilyen nag-
amikor az én l-
hogy vér és eg-
tok: érdemes m-
véért is. A visz-
csudája, amikor
mondott hangot
hangozzák vissz-
akik vagyunk:
mondott zsidó i-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidó sajtó napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Két levelet hozott a posta egyszerre és én nem tudom, melyiknek örüljek jobban. Annak-e, amelyik távolból elismerést és üdvözlést hoz szép visszhangként némely káromkodásomra, vagy annak, amelyik haragosan, lelkében megbántva olvassa rám a tévedést és a káromlást. Isten látja lelkem, mind a kettőnek végtelenül örülök. Mert ez a két levél két jót, két szépet és igazat bizonyít. Azt, hogy megbotránkoztam, holott hál'istennek nem volt ok rá és azt, hogy ha lett volna ok rá ennek a megbotránkozásnak, a zsidó megbotránkozásnak nagyszerű visszhangja tud támadni a lelkekben. Alljon itt szószerint a két levél, az én két örömöm.

Vasárnap

5685 Sövat 28
1925 február 22

Hétfő

5685 Sövat 29
1925 február 23

Odorheiu-Székelyudvarhely, 5685. Sövat 24
Giszkalay testvér!

Nem tudunk ellentálni lelkünk örömeinek, a hála és köszönetérzetnek, hogy üzentél mégis, minden támadók, minden sovinizmust jajgatók kínai falán keresztül az aradi Hakoahnak. Testvér, a mi bennünk feljajdult fájdalom szavait mondtad, egy belénkfojtódott számonkérés szabadult fel bennünk a te szavad által. Messziről éreztük veled a minden álkegyeleten átugró fájdalmat. Mi is Ady-imádók vagyunk, de senki sem ítéltet érte el, ha magunk magunkat ünnepelni jobban akarjuk, ha a magunk ünneplésének eldobott alkalmait mindig-mindig újra-újra fájjuk. Köszöntünk téged, testvér, mert annyi szép magunk hitének védelmére keltél, mert mód híjján hallgatni kényszerült tiltakozásunknak kifejezést adtál!

Testvér, nagyon veled érez az odorheiu Hitchabrut Barisszia

Löbl Lajos
ros-rison

Sámson Andor
ros-sölisi

Hirsch
ros-séni

És a másik levél:

Arad, 1925 február 19.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az Uj Kelet február 18-iki számában „A mai naptár” című hírcikkben éles támadást intéz a „Hakoah” aradi sportegyesület ellen. Ez a támadás teljesen alap nélküli és indokolatlan. Teljesen ártatlanul kerültünk a támadás központjába. Mi nem csináltunk Ady-estélyt, nem is foglalkoztunk soha ezzel a tervvel. A tévedés onnan származik, hogy a Hakoah közgyűléséről szóló aradi tudósítást, amely kolozsvári lapban jelent meg, összetördelték egy ugyan-az aradi tudósítással, amely az Ady-estről számol be. Annak, aki figyelmesen olvasta az egész cikket, kellett hogy feltűnjék az összefüggés hiánya a két különböző téma között. Ezek után joggal várjuk a támadás rektifikálását.

Kiváló tisztelettel kész hive:

Dr. Vörös László

az „Aradi Ujság” főszerkesztője,
a „Hakoah sportegyesület” elnöke

Én pedig így válaszolok a két levélre:

I.

Odorheiu Barisszia! Köszönöm testvérek, hogy ilyen nagyon benneteket irtalak meg, amikor az én lelkem botránkozott. Bizony, hogy vér és egy lélek vagyunk mi és látjátok: érdemes megbotránkozni a viszhang kedvéért is. A viszhang olyan nagyon szép isten csudája, amikor a sziklák visszaverik a ki-mondott hangot. Hát még, amikor a lelkek hangozzák vissza! Legyetek továbbra is azok, akik vagyunk: szép visszhangja minden ki-mondott zsidó igének.

A ti testvéretek
Giszkalay János

II.

Igen tisztelt Szerkesztő ur, Elnök ur! Készséggel belátom, hogy tévedtem. Röstellem, — nem azért, mert egy napilap helytelen kommunikájának fölültem, hanem azért, mert csunyát és zsidótlant hittem az aradi Hakoáhról. Kivánom önöknek, kivánom magamnak és kivánom a zsidó ügynek, hogy a jövőben és mindig tévedjek akkor, ha önöket zsidótlanságban volnék kénytelen találni. Önök pedig megbocsássanak nekem, mert hiszem, hogy ember még nem kért olyan öröms-zívesen bocsánatot bármiért is, mint én mostan, önöktől, az aradi Hakoáhtól.

Szíves testvéri kézzorítással
Giszkalay János

— A Club-kávéházi gyilkost sikasztással vádolják az ébredők. Budapestről jelentik: Az Ébredő Magyarok Egyesülete sikasztás címén feljelentést tett a rendőrségen Illy László, a Club-kávéházi gyilkos ellen. Illy László tavaly októberben szerződést kötött az Ébredő Magyarok Egyesületével, hogy szállit az egyesület számára három vagon burgonyát. Erre az üzletre mindjárt felis vette az előleget tizenkétmillió és egynéhány százezer koronát kitevő összegben. Illy László azonban még a mai napig sem szállította a három vagon burgonyát és a tizenkétmillió korona előleg visszafizetését is állandóan halogatja. A főkapitányságon Pintér kapitányt bízták meg az ügy nyomozásával. Pintér kapitány első sorban magát Illy Lászlót hallgatta ki. Illy László kihallgatása során azt adta elő, hogy a 12 millió koronát nem ő sikasztotta el, hanem volt társa, Fekete Lajos, akivel a Dunaparton volt közös zöld-ségüzlete. A rendőrség beidézte Fekete Lajost, aki meglepetéssel hallotta, hogy milyen vádat emelt ellene Illy László. Előadta, hogy neki tudomása sincs arról, hogy Illy László valamikor is üzleti összekötésben állott volna az Ébredő Magyarok Egyesületével és hogy onnan tizenkétmillió koronát vett fel három vagon burgonya leszállítása fejében. Csapán annyiról tud, hogy Illy László régebben egy Sós Antal nevű kereskedővel volt társasviszonyban és amint ki is derült, még a Sós Antallal való társasület idejéből származik Illy Lászlónak ez az üzletkötése. A rendőrség a sikasztás ügyében a nyomozást folytatja.

Az uj zsidóország földjét váltjuk meg a Keren Kajemet-adományokkal.

— A dési Barisszia kulturdelutánja. Désről jelentik: A dési Barisszia nemrégiben kitűnően sikerült és nívós kulturdelutánt rendezett a Hungária kávéház nagytermében. A program ének-ből és szavlatokból állott. A műsor befejezése után jótékonycélra kézimunkákat sorsoltak ki, amelyből tekintélyes jövedelem folyt be.

— Dr. Cseke beismerő vallomást tett. Tegnap számunkban beszámoltunk az egyik kolozsvári betörő vallomásáról, aki a jegyzőkönyv vétele alkalmából azt a kijelentést tette, hogy a lopott irógépeket dr. Cseke Ernő kolozsvári ügyvéd vette meg tőlük. A rendőrség e vallomásra azonnal letartóztatta dr. Cseke Ernőt, ki három napon keresztül folyton tagadott és megsértődve utasította vissza az ellene emelt vádat. Mikor azonban a hurok mind szűkebbre szorult körülötte, késznek mutatkozott beismerő vallomást tenni. Alig irt le azonban néhány szót, meggondolta a dolgot és vallomását meg akarta semmisíteni. A tegnap egész éjjel tartottak ügyében a vizsgálatok. Pop Leontin bünygyi referens végül szembesítette dr. Csekét azokkal a betörőkkel, kiktől ő az irógépeket vette. Az ügyvéd, mikor látta, hogy semmiképpen nincs kibúvó, megtört és vallani kezdett. Elmondta, hogy a két irógépet potomáron vette, azonban hogy reá ne jöjjenek a büncselekményre, azonnal tul adott rajtuk. Egy kisjénői szövődésnél, Péter Istvánnál értékesítette őket. A kolozsvári rendőrség azonnal átírt az odavaló rendőrségnek, hogy foglalják le a két irógépet. Dr. Cseke ellen a vizsgálatok tovább folynak, mert panasz merült fel ellene egyéb meg-tévedései miatt is. A betörőbanda ügyében már majdnem bevégeződtek a nyomozások. A rendőrség azzal van elfoglalva egész nap, hogy visszaszorgálja a tulajdonosainak az ellopott holmikat. Néhány napon belül az összes akták a vizsgálóbíróhoz kerülnek, aki majd összegezni fogja az elért eredményeket.

* A cluji izraelita jótékony nőegylet folyó hó 22-ikén, vasárnap délután a Newyork föld-színti termében 4 órai kezdettel, ez évben utolsó műsoros teadélutánt rendez.

— Öngyilkosságok Budapesten. Budapestről jelentik: Perl Mihály 82 éves magánzó lakásán öngyilkos lett. — Schretter Hermina hivatalnoknő levelet irt százados bátyjának, melyben felkérte, hogy azonnal menjen lakására, mert öngyilkos lesz. Schretter Lajos honvédszázados azonnal nővére lakására sietett, amelynek zárát feltörte. Az ágyban Schretter Herminát bátyja holtan találta, aki miután revolverrel magát agyonlőtte, kinyitotta a gáz-csapokat.

— Eljegyzés. Fülöp Bella Aghires és Hecht Herman kalapgyáros Dej jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Amerikában gummi burkolják az utakat. Newyorkból jelentik: Amerikában már régebben felvetődött az a terv, hogy a köőurkolat helyett gummi-utborkolattal kísérletezzenek. Most ezek a kísérletezések végre a megvalósulás stádiumába kerültek. A gummi kockák nagysága és alakja hasonló az uttestek burkolására használt gránitkockákhoz, azzal a különbséggel, hogy a szomszédos kockák oldalán egyiknek egy kis nyulvány, másiknak a nyulvány befogadására szolgáló mélyedés van, hogy a szomszédos kockákat stabilan összerősíthessék. A kockákat betonlapra öntött szurokvevőre fektették le olyképen, hogy a kockák egymásbaillő oldalait is forró szurokba mártották, úgy, hogy közöttük teljesen vízmentes kapcsolat létesült. A kísérletező gyár engedélyt szerzett Akron város tanácsától arra vonatkozólag, hogy több uttesten próbálják ki a gummi burkolatot. A gummi burkolattal két célt lehet elérni. A burkolat egyrészt csökkenti a más uttesteknél erősen észlelhető rezgést s ezzel együtt megvédi a járművek szerkezetét is. A kísérletezések szerint hidakon lehetővé teszik a vibrálásoknak ellenállni hivatott acélszerkezet anyagának eszköztetését. Másrészt csökkenti a forgalom zaját, ami különösen városokban, kórházak, iskolák, hivatalok s egyéb csendet igénylő helyek közelében nem teljesen indifferens dolog. A kísérletezések és megfigyelések teljes erővel folynak és azok a nagy eredmények, amit az utjátszóhoz fűznek, valószínűleg igazolva lesznek.

— Ausztria és Magyarország munkanélküliek statisztikája. Ausztriában újból emelkedett a munkanélküliek száma. Január közepén Bécs környékén 82.000 munkanélküli volt, mintegy hétezerrel több, mint az előző hónapban. Az egész köztársaságban 154 ezer munkanélküli van. — Magyarországon a 224 ezer tagot számláló szakszervezetek 33.095 munkanélkülit tartanak nyilván ezidőszertint, a mi 15 százalékos taglétszámnak felel meg. November végén a munkanélküliek statisztikája 30.568 volt, ami csupán 14 százaléknak felel meg.

* Wellhausen: Israelitische und jüdische Geschichte. Lei: 530. Delitzsch: Lese- und Schreibfehler im alten Testament 210 L. Der Eid bei den Semiten (Pedersen) 750 L. Euken: Der Wahrheitsgehalt der Religion 635 L. stb. stb. Lepagenál Cluj. Kérjen „Exlibris” prospektust.

* Ne féljen! Hyperol-lal készítse szájvizét, megvédi fertőző betegségektől, torokfájástól. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat-színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divatkoztyukben es kötöttárakban óriási választék!
A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A betegsegélyző pénztár kipellengérezzi a munkaadókat

Az általános birói gyakorlat ellenére hitelrontást követnek el

(Cluj-Kolozsvár, február 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy hét óta majdnem naponként jelennek meg a lapok hasábjain feltűnő helyen árverési felhívások, amelyeket a kolozsvári kerületi munkásbetegsegélyző pénztár tesz közzé azokról az árverésre kerülő tárgyakról, melyet betegsegélyző díjak fejében foglaltak le különböző kereskedőknél és vállalatoknál.

Eddig természetesen rendbe volna a dolog és éppen ezért mi sem foglalkoznánk ezzel az ügyvel, csak hogy a kerületi pénztár vezetősége olyan eljárást követ ezzel kapcsolatban, amely éles ellentétben áll nemcsak a birói gyakorlattal és a biztosító pénztáraknak követeléseik behajtásánál a multban követett eljárásával, hanem egyenesen hitelrontást követ el az ügyben szereplő kereskedők és ipari vállalatok rovására. Arról van ugyanis szó, hogy ezekben az árverési felhívásokban valósággal pellengére állítják azokat, akiknek rovására az árverés történik. Egyszerűen közli a kerületi pénztár, hogy x-y, kereskedő és a-b vállalat tulajdonát képező irógép, mérleg vagy valamilyen más berendezési tárgyat elárvereztetni a kerületi pénztár, mert a hátralékos díjakat nem egyenlített ki.

Ugy tudjuk, hogy a multban, ha a munkaadó nem volt abban a helyzetben, hogy a be-

teggsegélyző díjakat kiegyenlítse és ezért végrehajtást, majd árverést rendeltek el ellene, nem ütötték nagydobra az illető adós nevét, hanem egyszerűen kihirdették, hogy ekkor és ekkor, e helyen, ezek a tárgyak árverésre kerülnek. Ez különben megfelel az általános birói gyakorlatnak is.

Alig telik el nap, hogy lapunk e helyén ne mutatónk rá a különböző események kapcsán arra, hogy milyen súlyos és szinte legyőzhetetlen nehézségekkel kell megküzdeni közgazdasági életünk minden egyes tényezőjének. A pénzkrisis, a gazdasági válság már szinte elviselhetetlen és majdnem összeomlással fenyegeti úgy a termelést, mint az értékesítést. Ugy gondoljuk tehát, hogy akkor, amikor olyan életbevágó nehézségekkel kell megküzdeni és az összeomlás veszélye Demoklesz-kardként függ a vállalatok és üzletek fölött, könnyöreltebb lehetne a kerületi pénztár a követelések behajtásánál annál is inkább, mert csak a közelmultban adtunk hírt arról, hogy a bukaresti központi betegsegélyző pénztárnál hatalmas tőke van tartalékolva, amely tőke paragon hever és így semmiféle nehézségbe sem ütközne, hogy az üzemek, — addig is, míg a gazdasági krízis enyhül — némi haladékokat kapjanak a hátralékos díjak befizetésére.

A mai valutapiac

A mai napon is tartott a devizapiac szilárd-sága. Nagybörzse azonban nem fejlődhetett ki, mert a kínálat rezerváltan viselkedett. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 352—355, magyar korona 360—365, cseh korona 5-95—6-00, francia frank 10-55—10-65, svájci frank 39-00—39-10, dollár 202-50—203-50, angol font 963—967, olasz lira 8-30—8-35.

Valutapiac február 21-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1060-00, Berlin —, London 64-00, Newyork 202-00, Róma 830-00, Zürich 38-90, Bécs 28-40, Prága 600.

Bukarest. Valuták: Napoleon 750-00, márka 46-50, leva 135, török lira 203, font sterling 950, francia frank 10-68, svájci frank 38-50, olasz lira 830, drachma 325-00, dinár 350-00, dollár 200-50, lengyel marka 36-50, osztrák korona 28-50, magyar korona 27-00, cseh korona 575.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 123-81—123-75, Amsterdam 208-60—208-60, Newyork 520-00—520-00, London 2479-00—2479-00, Páris 2730-00—2730-00, Milánó 2131-25—2131-00, Prága 1542-50—1542-50, Budapest 72-00—72-00, Belgrád 850-00—842-50, Bukarest 260-00—260-00, Varsó 100-00—100-00, Bécs 73-25—73-25.

Párisi tőzsde: Bukarest — Zürich —

† Az erdélyi és bánáti iparvállalatok aranylej kölcsönnyüge. Ismeretes, hogy Tóti Rezső, a temesvári Gyapjuipar R. T. vezérigazgatója még a mult évben memorandumot nyújtott át a román pénzügyminiszternek, melyben a rendkívül nyomasztó pénzügyi következtében válságos helyzetbe jutott ipari és kereskedelmi vállalatok számára nyújtandó aranylej kölcsön folyósítását javasolja. Tóti vezérigazgató terveze jelzáloggarancia alapján a bankok nacionalizálása által kibocsátandó aranylejre van felépítve, amelyre jelzálogbiztosítékot nyújtanak azok az iparvállalatok, amelyek vagyonuk aranyértékének 60 százalékát kitevő aranylej hitelt

kapnak. A tervezet szerint a vállalatok 20—25 év alatt fizetnék vissza a kölcsönt. Az iparvállalatok csak olyan arányban vállalnának garanciát, amely arányban kölcsönt kapnának. Mint értesülünk, a pénzügyminisztérium komoly tanulmány tárgyává teszi az aranykölcsön-tervezetet.

† Ujabb kényszeregyezés. Nagybányáról jelentik: Jakab Testvérek nagybányai fakereskedő-cég kényszeregyezési eljárás megindítását kérte maga ellen a törvényszéknél. A cég aktívája 1,694.463 lej 3,413.640 lej passzívával szemben. Hitelezőinek 40 százalékos kiegyezési kvótát ajánlott fel a cég, amelyet 12 hónap alatt egyenlített ki.

SPORT

Sportpályaháboru Nagyváradon

Harc a nagyváradai egyesületek és a NAC között

(Cluj-Kolozsvár, febr. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyvárad már évek óta a sportháborúságok centruma. Egész kötetekre menő visszaéléseket, személyeskedésből és egyéb hasonló kicsinyiségekből keletkezett konfliktust, veszedelmet lehetne összegyűjteni az utóbbi évek sportkrónikáiból, amelyek mind nagyváradai vonatkozásúak. Hogy ennek mennyire csak a sport látta kárát bizonyítja az, hogy míg évekkel ezelőtt sporthegemóniával dicsekedhetett Nagyvárad, ma bizony nagyon szegényletes helyet foglal el a tabellán. Mi mindig távol tartottuk magunkat attól, hogy beleavatkozzunk egy városnak a sportügyébe. Erre egyrészt senkitől nincs felhatalmazásunk, másrészt pedig ellenkezik programunkkal. Mi mindig tisztán a tények közlésére szorítottunk és most is ugyanazt tesszük abban a reményben, hogy győz a jobbik belátás és mielőtt komolyabban elfajulna, elsimul a nagyváradai egyesületek és a NAC között fennálló konfliktus. Ez volna a mi őszinte akarunk és ezt szeretnők cikkünkkel elérni. Ezek előrebocsátásával közöljük az alábbiakat azzal, hogy ezeket az adatokat — és ez rendkívül lényeges — egy, a NAC vezetőségében szerepet játszó, igazi sportszeretettől áthatott egyéntől kaptuk.

Hosszú időn keresztül Nagyvárad sportkorifeusaitól nem lehet egyebet hallani: nincs pályánk s ami van, nem felel meg a sportkövetelményeknek és a váradai sportegyletek számát véve tekintetbe, túlszűfolt. Hosszas és sok ideig tartó fontolgatás után előállott a NAC és néhány igazi sportszerető mecenásai és tőkésai segítségével, a nagyváradai román egyesülettel, a Bihorul-lal együtt megvalósították a mindenki által óhajtott tervet: felépítették Nagyvárad második sporttelepét. Az új pálya a tavaly ősszel fejeződött be, Károly trónörökös nevét viseli, a tervezett ünnepélyes megnyitását megakadályozta a korán beállott tél. Az új pálya a legmodernebb kellekekkel van felszerelve és játszótérre is kitűnő.

Bármennyire is paradoxonként hangzik, az új pálya létrehozása, eredeti rendeltetésétől eltérőleg, a klubok közti háborúságot és a futball-sport teljes pangását idézte elő. A régi pálya ugyanis a város tulajdona, aki azt bérbe adta az összes váradai egyesületeknek egyforma joggal. A pályán tehát minden egyesületnek egyformán meg voltak a tréning, illetve a játszónapjai. Hat egyesület egy pályán természetesen nem tudta kifejteni a kellő sportműködést s így mindenki örömmel fogadta az új pályát, azt remélve, hogy azáltal a városi sporttelep némileg tehermentesül. Sajnos, ez a tehermentesítés nem következett be s ez okozza most a nagyváradai sportegyletek elégedetlenségét. A NAC semmi körülmények között sem hajlandó lemondani a régi pályán levő jogairól s a többi egyület hátrányára megtartotta magának tréning és játszónapjait. Hossz s tárgyalások

folytak a két társaság között eredmény nélkül kisebb egyesületek közreműködésével.

Bizonyosra veled eljárásának igazságszándékától. Saját gondó mérközéselége arra, hogy a elvonja a játszóna hozzá, de a sport hetőleg ez felülke pontján.

Szép tervezésre a

(Cluj-Kolozsvár tudósítójától.) Tegnap arról a nagyszabású eseményről írtunk, amely Budapesten, a Winkler-számot. Winkler megbízottja ma nyilatkozata szerűség a legnagyobb ország, de külön kapcsolatokat. Kéban, hogy ilyen Ugyanis Budapest elkészítették erre sággal tudják felvenni. Azonban ságos magatartásu

Kolozsvár válogatottja

Winkler megbízottja elsősorban itteni készítése elő és csitt nálunk. Tegnapra szorult és megtört csapat Budapest válogatottal, a közés előtt.

Winkler István tett a sportérték Victoriatól kapott egyezést létesített nőkségével arra a közésre fogadják. A legnagyobb kévansot megadni a gatott csapatát is

Hogy a debreceni hetni tartani a nyos, mert az FS határozatot, hogy gedi és debreceni seket nem engedé szövetségen mulik sünk Debrecenne

Vidéki csapatok és már lekötnek. A nagyvárad MTK egy kombináció. Az MTK első csapata játszik az amatőr zsiniek megállapodás juniusra.

A Comitetul den igyekezete, eredménytelen m évre már angazsá csen szabadnapju

Jaj

Ha szörzsalak jelen van, mely azokat

„ANGOL

melynek használatára karról úgy lehet jésen felismerhetetlen Diszkrét csomagol Dr. Biró g

Pazar választék estélyi és frack-inge, mellények, nyakkendők és zsebkendőkben. Raktáron levő kész fehéreneműkből 20% árengedmény!

Most már csak a „GEYLON“ kávéi a legjobb!

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél, Cluj

Uri ing és fehéreneműeket zephir, raye és selyemujdonságokból mérték szerint saját anyagból is felelőség mellett készít.

Gabriel PAPP Gábor

uridivatüzlet és fehéreneműüzem Cluj, Piața Unirii No 8. — Timisoara Cetate

Tea és Kávébehozatali lera- kat — (Óvár) Strada Matei 2.

Dr. Biró g

folynak a két tábor között, eddig azonban eredmény nélkül. Amíg eredmény nincsen, a kisebb egyesületek tartózkodnak minden akciótól.

Bizonyosra vesszük, hogy a NAC ráeszmél eljárásának igazságtalan voltára és eláll kapzsi szándékától. Saját pályáján van alkalma eleget mérkőzéseket rendezni s így nincs szüksége arra, hogy a többi szegényebb egyesülettől elvonja a játszónapokat. Igaz, hogy joga van hozzá, de a sportszerűség mást diktál s remélhetőleg ez felülkerekedik az üzletiesség álláspontján.

Szép tervek várnak megvalósításra a Comitetul Regional részéről

(Cluj-Kolozsvár, febr. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban röviden írtunk arról a nagyszabású tervről, amely a sportkapcsolat felvételét célozza Magyarországgal fővárosával, Budapesttel. Ma újabb fázisokról adhatunk számot. Winkle István, a Comitetul Regional megbízottja ma visszaérkezett Budapestről és nyilatkozata szerint a magyar labdarúgószövetség a legnagyobb jóindulattal öhajítja a két ország, de különösen a két város közötti sportkapcsolatokat. Kissé szokatlannak találták azonban, hogy ilyen későre ébred fel Kolozsvár. Ugyanis Budapesten a programot már a télen elkészítették erre az évre és így csak nehézséggel tudják programjukba ezt a mérkőzést felvenni. Azonban, hogy tanujelét adják barátságos magatartásuknak, készek

Kolozsvár válogatott csapatát május 21-én fogadni Budapesten.

Winkle megbízatása ugyanis arra szolgált, hogy előszörban itteni csapatok ottani szereplését készítsék elő és csak azután a revans legyen itt nálunk. Tegnap híradásunk tehát korrigálásra szorult és május 21-én Kolozsvár válogatott csapata Budapesten játszik az ugynevezett b. válogatottal, a belga-magyar válogatott mérkőzés előtt.

Winkle István más irányban is lépéseket tett a sportirntkezés felvételéről. A kolozsvári Victoriától kapott megbízatása alapján megkezdte létesített az MLSz keleti kerülete elnökségével arra vonatkozólag, hogy több mérkőzésre fogadják a kolozsvári román csapatot. A legnagyobb készséggel készül azután a revansot megadni és hajlandók Kolozsvár válogatott csapatát is vendégül látni.

Hogy a debreceni kerülettel meg fog-e lehetni tartani a mérkőzéseket, még nem bizonyos, mert az FSSR régebben hozott egy elvi határozatot, hogy a romániai csoportoknak szegedi és debreceni csoportokkal való érintkezéseket nem engedélyezi. A kolozsvári kerületi szövetségen mulik tehát, hogy lesz-e mérkőzésünk Debrecennel, vagy sem.

Vidéki csapataink már szemfülesek voltak és már lekötött fixmérkőzéssel dicsekedhetnek. A nagyváradai NAC lekötötte a budapesti MTK egy kombinált csapatát május 1 és 3-ra. Az MTK első csapata ezen a napon Bécsben játszik az amatőrök ellen. A temesvári Kinizsinek megállapodása van aszombathelyi SzAK-al júniusra.

A Comitetul Regional megbízottjának minden igyekezte, hogy klubcsapatot lekössön, eredménytelen maradt, mert az egyesületek ez évre már angazsálva vannak és egyáltalán nincsen szabadnapjuk.

Jaj de csunya!
Jaj, de csunya!
Jaj, de csunya!

Ha szőrszálak jelentkeznek a női arcon. Egyetlen szer van, mely azokat biztosan és rögtön eltávolítja, az

„ANGOL SZŐRVESZTŐ“

melynek használata álta! a szőröket az arcról, vagy karcól úgy lehet kiirtani, hogy a szőrök helye teljesen felismerhetetlen és hófehér lesz. **Ár 30 lej!**
 Diszkrét csomagolás! Egyedül kapható

Dr. Biró gyógyszerár, Cluj.
 Llov 3367

Hirdessen az Uj Keletben!

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. e. fél 11-kor: A szocialis missió-egyestlet miseros matinéje. (Premiére-helyárakta, sorozat 77)
 Vasárnap d. u. fél 4-kor: Mánás Miska (Mársékelt helyárakkal, sorozat 78)
 Vasárnap este 8-kor: Nótás kapitány (16-odszor, bérlétszűnőben, premiére helyárakkal, sorozat 79)
 Hétfő: Három grácia (Oporetteujdonság 17-edszer, rendes helyárakkal bérlétszűnőben, sorozat 80)
 Kedd: Carmen (Róza Ilivel, Bethla E.ával, Premiére-helyárakkal, napibérlet 75 szám A, sorozat 81)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Vasárnap, február 22. Patt és Pattachon, mint csempészek. Nevetető vígjáték, 6 felvonásban. Főszerepben az ismert dán komikusok: Patt és Pattachon.

Hétfő, február 23. Csak felnőtteknek. A gyermekrontó. Szenzációs erkölcsdráma, 6 felvonásban. Főszerepben Poosy és Tostari „Rískoruk” című regényük után. Főszerepben Hanny Weisse

Uránia-mozgó Vasárnap, febr. 22. Szenzációs premier. Bányatűz. Szenzációs megrázó dráma, 5 felvonásban a bányamunkások életéből. Főszerepben a kiváló német művészek: Liane Haid és Carl de Voght.

Hétfő, február 23. Szenzációs premier. Tigrisrér. Szenzációs kalandordráma 7 felvonásban. Főszerepben Werner Bouch rs.

Apolló-mozgó. Vasárnap, február 22. A diadalmas ökök. Szerzációs dráma, 5 nagy felvonásban. Főszerepben a becsülés viágbjokok: Carpentier.

Hétfő, február 23. Játék a halállal. Szenzációs büncügyi dráma az amerikai riporterek életéből 7 felvonásban. Fő szerepben Agnes Ayras.

NYILTTÉR

Egy ügyfelem a Jean Andone Derma bőr és cipők-üzletbe (Cluj Piata M. Viteazul 35) betásvul n. felhívom a cég hitel zóit, hogy követéseiket iradamban 8 napon belül bejelntsék, ellenesetben azokért a yfelam t-tellességt nem vállal.
 Cluj, 1925. február hó 22.

Dr. Kepes Imre, ügyvéd
 Cluj, Cl. Regele Ferdinand 4.

Háboru

előtti jó időkre emlékeztet, hogy ma már

részletfizetésre is vásárolhat az

Urania

férfi konfekció áruházban,

Cluj,
 Cal. Regele
 Ferdinand No 34.

(az Urania-mozgóval szemben.)

Oriási választék
 kész férfi- és fiu-ruhákban.

Külön méretosztály!

Sirecco 166

Raktára érkeztek
 divatujdonságok nagy választékban a

TEMESVÁRI GÖTYA

Árnyék

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3-... vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetések díja előre fizetendő.**

A kalaptanfolyam a női ipariskolában Ávram Jancu 13. Március 2-án kezdődik. Bővebb felvilágosítást nyújt az Igazgatóság. 8613

Bőrszakmában jártas idősebb bőrkereskedő segéd, ki a román nyelvet bírja, felvétetik. Deutsch A. & Fiai bőrkereskedése, Lugoj. 8608

HUNWALD

Str. Vlașia (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147.

Üvegcsiszoló és tároló... Hiba tükrök újraforrasztása. 1007

Lehrerin intelligent, tüchtig im Hauswesen sucht Stelle als Gouvernante auch zu Mutterlosen Kindern. — Frida Hirsch, Str. Radu 5.

Egy szép, jól betanított farskasutya eladó, Boeshai-u. 9, I emelet.

Berendezett élelmiszer-csemegeüzlet belvárosban, kedvező feltételek mellett — esetleg más üzletnek is — azonnal átadó. Bővebbet Silló adásvételi irodá, Főter 22.

Elsőrangú szakembert női divat és rövidáruba, ki román, német és magyar nyelvet bírja, azonnali belépésre **keres a Corso** női divat áruház, Piata Unirii 17. Kérve tartendők előnyben.

ITALVANI

A LEGJOBB ELEM

VOX

Technikailag legfejlettebb

hangkészülékek és lemezek

legteljesebb hangvisztaadás, kellemetlen mellékzörejek nélkül. — Kellemes hangverseny otthon. Lloyd 3382

Eicserélném modern három, esetleg négyszobás szép kertés lakóomat két szoba konyhas lakással. Ugranott egy szép háló és ebédlő be rendezés eladó. Izrael szörmeüzlet. 8617

Aprított szőraz

tűzifa

házhoz szállítva

69

lejért q-ként Nádorfatelepről. Tel. 8-19, 5-59.

Eladó tüzemképes állapotban levő Hoffer-Schranz gyár mánya cséplőgéparatura, mely áll 1 db 6 lóerős lokomobil, hozzávaló cséplős ekény s szerzőmokkal, a lokomobil alkalmas malomok elhajtatására is. Értekezni Tesler Henrik Dej. 8596

Bohn Mihály Zsombolya

Sirocco 713

cserepgyárának

Cluj és szomszéd vármegyék bizományi terakta és vezérképviselője ajánlja a világhírné szatadalmazott: BOHN cserepeket, melyek

DACIA

portland cement, gipsz, mész, eternit pala, eserep, gipsztáblák, parketta és mindennemű építési anyagok raktáránál legolcsóbb napiraron megrendelhetők és kaphatók

Cluj, Str. Moldovei (Varga-u.) 4. — Telefon 5.

Szolnok-Doboka, Szilágy vármegye, Beszterce-Naszód vármegyék részére ismétlődő képviselők kerestetnek.

Érdeklődni Cluj-i vezérképviselőjénél fenti címen.

BOHN PATENT 253

Kérjük mindenütt a feltűnésmentes Valóságos gyönyörűség. Svéd acéltűtűvel keverve. Darabja 8 lej. Központ: Bukaresti Str. Donici 1. Rudolf Mosse No 100

Kényelmes tartós munkát készít

KOHÁNYI

kárpitos

Str. S. Baritru (Malom-u.) 12

Mindenütt kaphatók

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

Kolozsvár sörkülönlegességek

Ursus - Gzell söröző Kolozsvár

Crossley motorok

benzin, földgáz stb.

Crossley - Diesel motorok

4 HP-től 5000 HP-ig

Bármely tüzelőanyaggal használhatók!

Raktár: BRAILA-ban.

A cég központi igazgatója február 25-től március 10-ig Bukarestben tartózkodik. Cégek és érdekeltségek, akik az igazgató látogatására igényt tartanak, szíveskedjenek ezt közölni:

Crossley, 86. Calea Victoriei, Bucuresti. Telefon: 19-4 címre

Az Első Romániai Selyemgyár

S. Trebitsch & Sohn — ajánlja tisztaselyem gyarmányait

Crepe de chin, Crepe marocain, Charmeuse, Charmante, Satin de chine, Musszelin duchesse, Imperial duchesse, Takarólevantin, Takaróatlasz 180 cm., Ponge, Mosóselyem, Nyersselyem, Brokátok, Nyakkendőszövetek, Fantázia-zsebkendők stb. Rendelések a gyár irodájához (Bucuresti, Str. Soarelui Nr. 4.) intézendők. Telefon 44-24 és 76-44.

Rador 2561

Citrom 300, 330-as

Narancs 80, 100

Szilva 100

ládás és zsákos.

kapható

LÉB Fivéreknel,

Cluj. — Telefon 471.

UJ! Megnyilt a UJ!

Gentleman

árúház

Kész férfiruhák, felöltők. Nagy választék angol és francia szövetekben. Saját szabóságunk méret után készíti a legújabb divatu öltönyöket és felöltöket. Férfi férfienemük méret után! Férfi divatcikkujdonságok! Olcsó, szabott árak.

Cal. Reg. Ferdinand (Szép-utca sarok) Renner palotával szemben. L. 3247

Mindenütt kaphatók

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna

Kolozsvár sörkülönlegességek

Ursus - Gzell söröző Kolozsvár

Szerkesztőség hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. E. L. Pop. (Brassai-utca)
Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — Zs. N. Sz. —
A kéziratok kizárólag szerkesztőséghez kerüljenek. Kéziratokat adunk vissza.

1925 február 24

Éh.

Hirdetik és jog meret végtelen vi hozása, külön jog Ha nem így voln gondolni is, hogy híveitől odaszegőd primitív feladatai nekifőlött azt köv lálkozzék, gondos és minden vonalo nyekhez. Az a be lettebb emberben olyan vágányokra tét, mely néha na józanságtól, az ad gelésétől és olyko fantomok szolgál energiákat. Ezek a kommunista agi tizmus káprázatár hiábavalósággal dalmi rend kapu! Ugy mondják letremelőt még a romániai kommuna lam sem vonta n köteles tisztelet messé nem lett. S telet megvonását telező előrelátású meket megelőzni. Az egyéni sza ját le kell vonnia ismeretük paranc legi állami és tár még pedig meg r Eppen ezért toztatott kommun ségsztrájkjal igye ságszolgáltatásnak munista agitátoro janak az állami r lennie bátorságuk zekvenciáját levor csak a logika, d ménye is. Vél, az egyén nem ok hogy a tények r Már pedig az na tömegeiben ma r tációnak. Ennek az on lassu, de biztos e tékaira van szük egyéni szabadság fordul, csakhogy parancsszavának, szántásának válla sel elhárítani ese — ez igen olcsó tika — s mi töb igazságért, még való küzdelem n pája az egyén benső harmóniáj ezért az — elist — az legyen k ne férfiatlan es kezmenyeket el mint ahogyan a Dobrogea éh Bukarest, fel ismert kommunis ban van és öt na sztrájkoló kommu ban fekszik mind A kormány inter tárgyalja Dobroge